

## Nr 881

**av herr Wennerfors  
om en samordnad politik för landets skärgårdsområden.**

I motioner till både 1969 och 1970 års riksdagar aktualiserades av bl. a. herrar Bohman (m) m. fl. utvecklingen inom landets skärgårdsområden. Det konstaterades att skärgårdarna sedan århundraden utgjort säregna och unika kulturlandskap. Utvecklingen har dock under de senaste 10–15 åren ändrat karaktär med en stark expansion av fritidsaktiviteter i skärgårdarna i kombination med en accelererande avfolkning jämte i flera avseenden felaktig skärgårdspolitik eller helt enkelt i frånvaron av ett sådant skärgårdspolitiskt program.

I ovan nämnda motioner liksom i det skärgårdspolitiska program som Moderata Samlingspartiet offentliggjorde 1972 framhölls att det är naturligt att olika intressen bryts mot varandra i skärgårdsområdena. Men samtidigt underströks kraftigt att uppgiften att bevara en levande skärgård med människor som bor och verkar året om måste vara ett gemensamt intresse för hela det svenska samhället.

Bristen på en total och samordnad planering för skärgårdsområdena har allvarligt försvårat möjligheterna att verkligen skapa levande skärgårdsområden. Oklara bestämmelser för inlösen av och ersättning för mark, en klar och av till och med vissa borgerliga politiker stödd socialisering av markpolitiken, brist på kapital för planläggning av mark, strävan från olika håll – nu senast riksrevisionsverket – att dra in lotspersonal, problem i vad gäller de ekonomiska relationerna mellan fritidsfolket och de kommuner där de tillbringar en stor del av året, nedskräpning och annan miljöförstöring, besvärliga kommunikationer, sysselsättnings-, skol- och vårdfrågor o. s. v. utgör allt problemställningar som måste ses i ett sammanhang vid utformandet av skärgårdspolitiskt program.

Mot denna bakgrund hemställdes i ovan nämnda motioner att en statlig utredning skulle tillsättas. Motionerna avsågs med hänvisning till det sedan 1969 pågående utredningsarbetet inom länsstyrelsen i Stockholms län och som enligt vad allmänna beredningsutskottet erfarit skulle avslutas inom de närmaste månaderna. Vi skriver nu 1973. Utredningsarbetet pågår fortfarande och inga nämnvärda åtgärder har vidtagits i skärgårdsområdena. Tvärtom fattade riksdagen i december beslut i samband med behandlingen av förslag till ändrad expropriations- respektive bygglagstiftning, som i än högre grad drabbar de bofasta invånarna i skärgårdsområdena runt Sveriges kuster.

Det kan nämnas att Moderata Samlingspartiet i sin partimotion föreslog riksdagen att avslå regeringens förslag till ändringar av markeringsbestämmelserna, d. v. s. innebärande möjligheter till konfiska-

tion av skärgårdsbornas mark. Om Moderata Samlingspartiets syn på detta uttalade riksdagens socialdemokrater, folkpartister, centerpartister och kommunister bl. a. följande:

Vidare bör strykas under att ersättningar i enlighet med den allmänna argumentering som förts fram i motionen (m) skulle innebära en fördelningspolitiskt inte godtagbar förmögenhetsöverföring av en sådan storleksordning att syftet med reformen möjligen skulle helt omintetgöras — något som utskottet har tagit kraftigt avstånd från. Ersättningarna skulle dessutom genom sin anknytning till förväntningsvärden och därmed skapade karaktär av generell vinstgaranti vid markspekulation strida mot allmän rättssuppfattning. (S. 38—39 i Civilutskottets betänkande nr 35:1972).

Det förtjänar också att nämnas i detta sammanhang att Moderata Samlingspartiet tydligen nu står ensamt i Sveriges riksdag om uppfattningen att den enskilde skall ha rätt att äga och förvalta mark. Att den uppfattningen har starkt stöd utanför riksdagen är partiet helt övertygat om. Att den enskilda äganderätten också utgör en viktig grundprincip för människorna i glesbygds- och skärgårdsområdena står också klart, liksom att den utgör en förutsättning för bevarandet av en levande skärgårdsbygd.

Det gångna årens händelseutveckling och brist på konkreta insatser innebär att vi på nytt vill framföra kravet på en statlig parlamentarisk utredning och härvid inte enbart begränsa syftet till Stockholms skärgård.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställas

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att en parlamentarisk utredning snarast tillsättes i syfte att uppdraga riktlinjer för en total och samordnad skärgårdspolitik för landets samtliga skärgårdsområden och framlägga de förslag till författningsändringar och åtgärder som kan befinnas motiverade för att tillgodose de i motionen angivna syftena.

Stockholm den 24 januari 1973

ALF WENNERFORS (m)